Philology Matters / ISSN: 1994 – 4233 / E-ISSN: 2181–1237
Uzbekistan State World Languages University
2026 Vol. 1 No. M 2/1
LINGUISTICS
MAXSUS SON

Avazjon Avlaqulov – talaba

Toshkent amaliy fanlar universiteti (Toshkent, O‘zbekiston)
E-mail: AvazjonAvlaqulov@utas.uz
ORCID: 0009-0000-1631-0378

INGLIZ TILINI O‘QITISHNING RAQAMLI METODLARI

Annotatsiya: Ushbu maqolada chet tilini o‘qitish jarayonida raqamli metodlarning o‘rni va ahamiyati keng yoritilgan bo‘lib, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo‘llash orqali ta’lim samaradorligini oshirish masalalari tahlil qilingan. Raqamli texnologiyalar asosida tashkil etilgan darslar talabalarning o‘quv faoliyatini faollashtirish, ularning ijodiy yondashuvini rivojlantirish hamda mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi. Maqolada raqamli metodlar yordamida o‘quv jarayonini interaktiv va qiziqarli tashkil etish, o‘quvchilarning darsga bo‘lgan qiziqishini oshirish va ularni faol ishtirok etishga undash imkoniyatlari ko‘rib chiqilgan. Shuningdek, ushbu metodlar orqali talabalarda tezkor fikrlash va hozirjavoblik ko‘nikmalari rivojlanishi, so‘z boyligining kengayishi hamda til bo‘yicha ilmiy-nazariy bilimlarning mustahkamlanishi asoslab berilgan. Raqamli yondashuvlar o‘quvchilarning bilim olish jarayonini individuallashtirib, har bir talabaning o‘z tezligida o‘qishiga imkon yaratadi. Natijada ta’lim jarayoni yanada samarali, tizimli va zamonaviy ko‘rinishga ega bo‘ladi. Shu bilan birga, maqolada raqamli metodlarning o‘quvchilarda intilish, motivatsiya va ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishdagi o‘rni ham alohida ta’kidlangan.

Kalit so‘zlar: Chet tili, raqamli metodlar, pedagogik texnologiya, innovatsion texnologiya, interaktiv ta’lim, AKT, mustaqil ta’lim, kommunikativ kompetensiya.

Avazjon Avlakulov – student
University of Tashkent for Applied Sciences (Tashkent, Uzbekistan)

DIGITAL METHODS OF TEACHING ENGLISH

Abstract. This article highlights the role and importance of digital methods in foreign language teaching, analyzing the use of modern pedagogical technologies to improve the effectiveness of the educational process. Lessons organized on the basis of digital technologies help to activate students’ learning activities, develop their creative thinking, and form independent learning skills. The article examines how digital methods make the learning process more interactive and engaging, increase students’ interest in lessons, and encourage active participation. It also emphasizes that these methods contribute to the development of quick thinking and responsiveness, expansion of vocabulary, and strengthening of students’ theoretical and scientific knowledge in language learning. Digital approaches individualize the learning process, allowing each student to learn at their own pace. As a result, the educational process becomes more effective, systematic, and modern. In addition, the article highlights the role of digital methods in enhancing students’ motivation, aspiration, and creative thinking abilities.

Keywords: foreign language, digital methods, pedagogical technology, innovative technology, interactive learning, ICT, independent learning, communicative competence.

Авазжон Авлакулов – студент
Ташкентский университет прикладных наук (Ташкент, Узбекистан)

ЦИФРОВЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ

Аннотация. В данной статье подробно рассматривается роль и значение цифровых методов в процессе обучения иностранному языку, а также анализируется эффективность применения современных педагогических технологий в повышении качества образовательного процесса. Занятия, организованные на основе цифровых технологий, способствуют активизации учебной деятельности студентов, развитию их творческого мышления и формированию навыков самостоятельного обучения. В статье рассматриваются возможности организации учебного процесса с использованием цифровых методов в интерактивной и увлекательной форме, повышения интереса учащихся к занятиям и стимулирования их активного участия. Также обосновано, что данные методы способствуют развитию у студентов быстроты мышления и реакции, расширению словарного запаса, а также укреплению теоретических и научных знаний в области языка. Цифровые подходы индивидуализируют процесс обучения, предоставляя каждому студенту возможность учиться в собственном темпе. В результате образовательный процесс становится более эффективным, системным и современным. Кроме того, в статье особо подчеркивается роль цифровых методов в развитии мотивации, стремления и творческого мышления учащихся.

Ключевые слова: иностранный язык, цифровые методы, педагогические технологии, инновационные технологии, интерактивное обучение, ИКТ, самостоятельное обучение, коммуникативная компетенция.

KIRISH

O‘zbekiston ta’lim tizimida ingliz tilini o‘qitish hozirgi kunda globallashuv va iqtisodiy integratsiya jarayonida ustuvor vazifalardan biriga aylanib bormoqda. Bu til o‘quvchilarni xalqaro talablarga moslashtirish, kasbiy faoliyatda samarali muloqot qilish va xorijiy hamkorlikda ishtirok etish imkoniyatini beradi. Xususan texnikumlar va kasb-hunar ta’lim muassasalari (secondary vocational education)da ingliz tili fanining o‘rni va sifati mamlakatdagi mehnat bozori talablariga qarab izchil rivojlanishi kerak. Bugungi kunda ta’lim sohasida raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi o‘qitish jarayoniga tub o‘zgarishlar kiritmoqda. Xususan, ingliz tilini o‘qitishda raqamli metodlardan foydalanish o‘quvchilarning qiziqishini oshirish, mustaqil ta’limni qo‘llab-quvvatlash va til ko‘nikmalarini samarali rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. An’anaviy o‘qitish usullariga nisbatan raqamli metodlar interaktivlik, individual yondashuv va tezkor aloqa imkoniyatlarini taqdim etadi.

O‘zbekistonda umumiy va kasb-hunar ta’lim sohalarida xorijiy tillar, xususan, ingliz tili katta ahamiyat kasb etadi. Milliy ta’lim dasturi ingliz tilini faqat fan sifatida emas, balki ba’zi hollarda o‘qitish vositasi sifatida ham joriy etishni nazarda tutadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Bugungi globallashuv jarayonida ingliz tili dunyoda eng muhim kommunikatsiya vositalaridan biriga aylangan. U ilm-fan, texnologiya, iqtisodiyot, ta’lim va xalqaro aloqalarda asosiy til sifatida keng qo‘llanilmoqda. Shu sababli, har bir mamlakatda ingliz tilini o‘qitish tizimini takomillashtirish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. O‘zbekistonda ham so‘nggi yillarda ingliz tilini o‘qitishga katta e’tibor qaratilmoqda va bu jarayonda raqamli texnologiyalar asosiy vositalardan biriga aylanib bormoqda (Jalolov, 2012). Raqamli metodlar ta’lim jarayonini tubdan o‘zgartirdi. Avvallari o‘qitish faqat darslik, doska va og‘zaki tushuntirishga asoslangan bo‘lsa, bugungi kunda internet, multimedia, mobil ilovalar va sun’iy intellekt vositalari orqali o‘qitish keng tarqalmoqda (Qodirova, 2020). Bu esa o‘quvchilarning faolligini oshirib, ularning mustaqil o‘rganish imkoniyatini kengaytirmoqda.

Raqamli metodlar deganda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida tashkil etilgan barcha o‘qitish shakllari tushuniladi. Bunga onlayn platformalar, virtual sinflar, mobil ilovalar, video darslar, interaktiv mashqlar va sun’iy intellekt asosidagi o‘quv tizimlari kiradi. Ushbu metodlar yordamida ingliz tilini o‘rganish jarayoni yanada jonli, qiziqarli va samarali bo‘ladi.

NATIJALAR

Mobil ilovalar ham ingliz tilini o‘rganishda juda katta rol o‘ynamoqda. Duolingo, Memrise, Busuu, BBC Learning English kabi ilovalar o‘quvchilarga so‘z boyligini oshirish, grammatikani mustahkamlash va talaffuzni yaxshilash imkonini beradi (Rashidova, 2022). Eng muhim jihati shundaki, o‘quvchi istalgan joyda, hatto yo‘lda ham til o‘rganishi mumkin. Bu esa zamonaviy ta’limning eng katta ustunliklaridan biridir. Masalan, Google Classroom, Moodle va Canvas kabi platformalar o‘qituvchi va o‘quvchi o‘rtasidagi muloqotni yangi bosqichga olib chiqdi. Bu tizimlar orqali o‘qituvchi topshiriqlarni osongina yuboradi, testlar tuzadi va natijalarni tezkor baholaydi. O‘quvchilar esa o‘z ishlarini istalgan vaqtda yuklab, o‘qituvchi fikrini olish imkoniga ega bo‘ladi. Bu jarayon ta’limni yanada tizimli va shaffof qiladi (Qodirova, 2020).

Multimedia vositalari orqali o‘qitish ham juda samarali usullardan biri hisoblanadi. Video darslar, audio materiallar, podkastlar va animatsiyalar o‘quvchilarning eshitish va tushunish qobiliyatini rivojlantiradi. YouTube, TED Talks va Netflix kabi platformalarda ingliz tilidagi real kontentlar o‘quvchilarga tabiiy til muhitini yaratib beradi. Bu esa tilni amaliy jihatdan tezroq o‘zlashtirishga yordam beradi.

So‘nggi yillarda virtual sinflar ham keng qo‘llanilmoqda. Zoom, Microsoft Teams va Google Meet kabi platformalar orqali o‘quvchilar masofadan turib ham darslarda ishtirok etishlari mumkin (2017, 2012). Bu ayniqsa pandemiya davrida o‘zining muhimligini yaqqol ko‘rsatdi. Virtual darslarda o‘qituvchi va o‘quvchi jonli muloqot qiladi, guruh ishlari bajaradi va hatto rolli o‘yinlar orqali nutq ko‘nikmalarini rivojlantiradi (Kholbutayeva, Rashidova, 2025). Sun’iy intellekt asosidagi ta’lim tizimlari esa zamonaviy pedagogikaning eng ilg‘or yo‘nalishlaridan biridir. Chatbotlar o‘quvchilar bilan ingliz tilida muloqot qilib, ularning yozma va og‘zaki nutqini rivojlantiradi. Adaptiv o‘quv tizimlari esa har bir o‘quvchining bilim darajasini tahlil qilib, unga mos topshiriqlarni taklif qiladi. Bu individual yondashuvni kuchaytiradi va samaradorlikni oshiradi.

MUHOKAMA

Raqamli metodlarning eng katta afzalligi shundaki, ular o‘quvchilarning motivatsiyasini sezilarli darajada oshiradi. Darslar interaktiv bo‘lgani uchun o‘quvchilar faol ishtirok etadi. Bundan tashqari, mustaqil o‘rganish imkoniyati kengayadi, vaqt va makon cheklovi deyarli yo‘qoladi. O‘quvchilar o‘z tezligida o‘qiydi va o‘z darajasiga mos materiallar bilan ishlaydi. Shuningdek, raqamli metodlar o‘qituvchi uchun ham qulaylik yaratadi. U dars jarayonini oson boshqaradi, natijalarni tez tahlil qiladi va har bir o‘quvchining rivojlanishini kuzatib boradi. Bu esa ta’lim sifatini oshirishga xizmat qiladi (Azizxodjayeva, 2018).

Biroq, barcha ijobiy jihatlar bilan birga ayrim muammolar ham mavjud. Eng katta muammolardan biri internet tezligining pastligi va texnik vositalarning yetishmasligidir. Ba’zi hududlarda kompyuter, internet va multimedia vositalarining yetarli emasligi raqamli ta’limni to‘liq joriy etishga to‘sqinlik qiladi.

Yana bir muammo bu o‘qituvchilarning raqamli savodxonlik darajasi bilan bog‘liq. Ba’zi o‘qituvchilar zamonaviy texnologiyalar bilan ishlashda qiyinchiliklarga duch keladi. Bu esa dars sifatiga bevosita ta’sir qiladi. Shu sababli pedagoglarni muntazam ravishda o‘qitish va malakasini oshirish juda muhimdir (Qodirova, 2020).

Shuningdek, o‘quvchilarning ham raqamli texnologiyalardan noto‘g‘ri foydalanish holatlari uchraydi. Ba’zan ular ta’limdan ko‘ra ko‘proq o‘yin yoki ijtimoiy tarmoqlarga chalg‘ib ketishi mumkin. Bu esa nazorat va to‘g‘ri yo‘naltirishni talab qiladi. Shunga qaramay, raqamli metodlarning ta’limdagi o‘rni tobora ortib bormoqda. Ular an’anaviy ta’limni to‘ldirib, uni yanada samarali qilishga xizmat qilmoqda.

Kelajakda sun’iy intellekt, virtual reallik va boshqa innovatsion texnologiyalar ta’lim jarayonini yanada rivojlantirishi kutilmoqda. Ingliz tilini o‘qitishda raqamli metodlar zamonaviy ta’limning eng muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Ular o‘quvchilarning bilim olish jarayonini osonlashtiradi, qiziqarli qiladi va samaradorlikni oshiradi. Shu bilan birga, mavjud muammolarni bartaraf etish orqali ta’lim sifatini yanada yuqori darajaga olib chiqish mumkin. Raqamli texnologiyalar kelajak ta’limining ajralmas qismi bo‘lib qolishi shubhasizdir.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, ingliz tilini o‘qitishda raqamli metodlar zamonaviy ta’limning ajralmas qismi hisoblanadi. Ularni to‘g‘ri va maqsadli qo‘llash orqali ta’lim sifatini oshirish, o‘quvchilarning til o‘rganishga bo‘lgan qiziqishini kuchaytirish mumkin. Kelajakda raqamli texnologiyalar asosidagi innovatsion metodlar ingliz tili ta’limida yanada keng qo‘llanilishi kutilmoqda. O‘zbekistonda texnikumlarda ingliz tilining o‘qitilish darajasi va sifati muqaddam istiqbollarga ega bo‘lsa-da, ayrim cheklovlar va muammolarni bartaraf etish uchun izchil islohotlar zarur. Pedagogik malakani oshirish, amaliyotga yo‘naltirilgan til dasturlarini joriy etish, resurslar va innovatsion o‘qitish usullarini keng qo‘llash - bularning barchasi ta’lim sifatini yanada yaxshilash uchun muhim omillardir.

ADABIYOTLAR

1. “Chet tillarni o‘rganishni ommalashtirishni yangi bosqichga olib chiqish to‘g‘risida”gi qaror, 2021-yil 19-may.
2. Jalolov J.J. Chet tillarni o‘qitish metodikasi. – Toshkent: O‘qituvchi, 2012.
3. Kholbutayeva, S., & Gulshoda, R. (2025). Psychological foundations and pedagogical approaches: effective ways to foster student development in education. *Ta’lim, tarbiya va innovatsiyalar jurnali*, *1*(5), 43-47.
4. Qizi, R. G. I. (2022). Teaching Collocations Using Modern Technologies.
5. Qodirova F.R., Toshpo`latova G.M. Xorijiy tillarni o`qitish metodikasi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.
6. Azizxodjayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: TDPU, 2018.